

УДК 342.565.5

DOI [https://doi.org/10.32782/2304-1587/2024-26-1\(38\)-5](https://doi.org/10.32782/2304-1587/2024-26-1(38)-5)

ПРОЦЕДУРА ДОБОРУ ТА ПРИЗНАЧЕННЯ КАНДИДАТІВ НА СУДДІВСЬКІ ПОСАДИ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Левенець Анжела Вікторівна

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри конституційного права та правосуддя,

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1941-513X>

У статті досліджуються питання процедури добору та призначення на посаду судді в Україні та в окремих зарубіжних країнах. Зазначається, що враховуючи роль судової влади у демократичній державі, надважливе значення має кадровий склад цієї гілки влади. А отже повноваження щодо її формування потребують окремого дослідження, оскільки саме від цього етапу залежить те, наскільки судова влада загалом здатна буде виконувати функції по здійсненню правосуддя у державі. При цьому визначено, що порядок обрання та призначення кандидатів на суддівські посади може бути дуже різним: від призначення найвищими посадовими особами держави до прямого обрання народом або населенням окремої адміністративно-територіальної одиниці. Основний принцип демократичної процедури обрання та призначення кандидата на посаду судді – забезпечення його політичної нейтральності та незалежності від інших гілок влади.

Сучасні тенденції правого регулювання процедури добору та призначення на суддівські посади у різних країнах свідчать про створення спеціальних комісій або у якості самостійних органів державної влади, або у якості допоміжних при суддівських вищих радах, які мають право збирати документи, оцінювати рівень підготовки кандидатів з професійної точки зору, а також, що не менш важливо – їх відповідність критеріям етики, моралі та доброчесності. Самі процедури добору та призначення кандидатів на суддівські посади складаються з низки етапів, у межах яких відбувається подача та дослідження документів, що засвідчують освіту, стаж професійної діяльності та інші здобутки кандидата, проводяться кваліфікаційні іспити, тести та співбесіди на виявлення загальних соціально-комунікативних, психологічних, особистісних якостей майбутнього судді. Порівняльний аналіз українського законодавства щодо етапів добору та призначення на посаду судді з відповідними положеннями окремих країн свідчить про набагато більший рівень урегульованості відповідних процесів, гнотмізду, довготривалості та складну процедуру формування суддівського корпусу. При тому, що для молодих демократій, до яких належить Україна, відповідні ускладнені механізми допуску до суддівської професії можуть вважатись виправданими, все ж окремі положення вітчизняного законодавства потребують удосконалення перш за все через занадто широкі межі дискреції ВККСУ та ВРП щодо прийняття остаточного рішення про рекомендацію кандидата на посаду судді, наявність окремих положень у законодавстві, які суперечать один одному.

Ключові слова: конкурс, добір кандидатів, дискреційні повноваження, оцінювання кандидатів, призначення судді на посаду.

Levenets Anzhela. Procedure for the selection and appointment of candidates for judicial positions: Ukrainian and foreign experience

The article examines the issues of the procedure of selection and appointment to the position of a judge in Ukraine and in some foreign countries. It is noted that, taking into account the role of the judiciary in a democratic state, the personnel composition of this branch of government is of utmost importance. And therefore, the powers regarding its formation require a separate study, since it is this stage that depends on the extent to which the judiciary will be able to perform the functions of justice in the state. At the same time, it is determined that the procedure for electing and appointing candidates for judicial positions can be very different: from appointment by the highest officials of the state to direct election by the people or the population of a separate administrative-territorial unit. The main principle of the democratic procedure for electing and appointing a candidate for the post of judge is to ensure his political neutrality and independence from other branches of government.

Modern trends in the legal regulation of the procedure for selection and appointment to judicial positions in various countries testify to the creation of special commissions either as independent bodies of state power, or as assistants to the higher judicial councils, which have the right to collect documents and evaluate the level of training of candidates from a professional point of view, as well as, what is no less important, their compliance with the criteria of ethics, morality, and integrity. The procedures for the selection and appointment of candidates for judicial positions consist of a number of stages, within which the submission and examination of documents certifying the candidate's education, experience of professional activity and other achievements, qualification exams, tests and interviews are conducted to identify general social, communicative, psychological, personal qualities of the future judge. A comparative analysis of the Ukrainian legislation regarding the stages of selection and appointment to the position of a judge with the corresponding provisions of individual countries shows a much higher level of regularization of the relevant processes, a cumbersome, long-term and complex procedure for the formation of the judicial corps. Despite the fact that for young democracies, to which Ukraine belongs, the corresponding complicated mechanisms can be considered justified, nev-

ertheless, certain provisions of the domestic legislation need improvement, first of all, due to too wide discretionary limits of the Supreme Court of Ukraine and the Supreme Court of Ukraine regarding the adoption of a final decision on the recommendation of a candidate for the position of judge. the presence of separate provisions in the legislation that contradict each other.

Key words: *competition, selection of candidates, discretionary powers, evaluation of candidates, appointment of a judge.*

Вступ. Судова влада відіграє надважливу роль у сучасній демократичній державі, оскільки саме на неї покладається одна з найголовніших функцій – здійснення правосуддя. Забезпечення справедливості та верховенства права є результатом діяльності судової влади та основним очікуванням суспільства. Гостра реакція на відсутність такої справедливості неодноразово була продемонстрована українським суспільством, внаслідок чого з новою силою актуалізувалось питання здійснення судової реформи та перезавантаження судової гілки влади. Ключовим етапом перезавантаження судової гілки влади в Україні стали події Революції гідності 2014 року, після чого було прийнято низку актів законодавчого характеру щодо відновлення довіри до судової влади, проведення масової переатестації діючих суддів, визначення нових процедур по відборі та призначення кандидатів на посади суддів, які базувались на критеріях відповідності компетентності, професійної етики та добросовісності. Саме категорія добросовісності стала новим явищем, запровадженим на найвищому конституційному рівні унаслідок судової реформи 2016 року як критерій для оцінювання кандидатів на посаду судді або діючих суддів, який досі викликає неоднозначне ставлення як серед самої суддівської спільноти, так і серед активної частини суспільства загалом. У переліку численних питань організації судової гілки влади в Україні особливої уваги на даному етапі заслуговує адміністративно-правовий статус суб'єктів, уповноважених здійснювати процедури добору та призначення кандидатів на суддівські посади, оскільки саме від їх ефективної, злагодженої діяльності залежить якість кадрового забезпечення судів, здатних здійснювати окреслені вище завдання із забезпечення правосуддя у державі.

Матеріали та методи. Адміністративно-правові аспекти процедури добору та призначення кандидатів на суддівські посади, так само як і адміністративно-правовий статус суб'єктів, дотичних до таких процедур, були предметом наукових пошуків таких вчених, як М. І. Логвиненко, М. М. Пищида, А. Федорчук та інших. Окремим питанням адміністрування у сфері формування суддівського корпусу присвячені навіть дисертаційні дослідження таких вчених, як С. В. Жуков, К. В. Кубатко та ін. Проте подальші наукові розробки у напрямку дослідження особливостей процедури добору та призначення суддів, особливо здійснених з позиції порівняльно-правових досліджень, є актуальними на сучасному етапі розвитку нашої держави, оскільки незважаючи на істотні зміни у нормативно-правовому регулюванні цих процесів, дана реформа не є завершеною досі. Отже метою написання статті є виявлення процедурних особливостей добору та призначення кандидатів на суддівські посади в Україні та у зарубіжних країнах, виокремлення найбільш позитивних практик для національної правової системи.

Методами здійснення наукового дослідження є порівняльно-правовий, метод системного аналізу, а також формально-юридичний та системно-структурний.

Результати. Світова практика знає різні підходи до порядку обрання та призначення суддів на посади. У країнах англосаксонської правової системи дані процедури мають свою специфіку. Наприклад, у Великобританії судді призначаються з кола баристерів та соліситорів і при цьому мають різний рівень компетенції. Що цікаво, до 2005 року суддів на посади у суди Англії та Уельсу призначав Лорд-канцлер її Величності, формально суб'єктом призначення вважалась королева. Таке призначення Лорд-канцлер робив за допомогою старших суддів, які були здатні визначити готовність кандидата здійснювати суддівські функції. При тому, що у суспільстві не було істотних нарікань на таку процедуру призначення суддів на посади, все ж у 2006 році були внесені зміни до законодавства, згідно яких була створена Комісія з призначення суддів, основною функцією якої став відбір кандидатів на посаду судді до судів та трибуналів. Закон детально регламентує склад та порядок формування відповідної Комісії, вимоги до її членів та порядок роботи.

Сама процедура відбору кандидата на посаду судді включає дві основні стадії: «зголошення на посаду та добір. Перша стадія починається з оголошення конкурсу на вакантну посаду. Відповідне повідомлення з'являється на офіційному сайті Комісії. Для того, щоби зголоситися на посаду, кандидат зобов'язаний створити акаунт на сайті Комісії та пройти дуже тривалий процес реєстрації. Комісія повідомляє, що процес зголошення може зайняти кілька годин, адже кандидат мусить надати дуже багато різноманітної інформації щодо себе, включаючи інформацію про освіту, подати відповідні декларації, рекомендації, здійснити самооцінювання за багатьма параметрами та надати багато іншої запитуваної інформації» [1]. Основна процедура добору починається з такого етапу, як шортлістінг (складення списку кандидатів) і далі в залежності від рівня вакантної посади може передбачати або письмовий відбір заявок (у випадку посади високого рівня) або кваліфікаційні тести (у випадку посади нижчого рівня), за результатами яких Комісія може рекомендувати кандидата на посаду. В обох випадках Комісія надсилає кандидатам фідбек-репорт – роз'яснення мотивів та причин, якими керувалась Комісія при визначенні результатів при здійсненні відбору кандидатів.

Також для кандидатів у суди вищого рівня після письмового відбору проводиться співбесіда, яка може включати інтерв'ювання, оцінювання презентації, участь у рольовій грі [1].

«Континентальна система права здебільшого використовує систему конкурсного відбору суддів. Виняток становить Швейцарія, де судді обираються жителями або парламентом. Загальними правилами відбору для кандидатів на посаду суддів є відповідний рівень освіти юриспруденції, будь-який практичний досвід» [2, с. 111]. У Франції, наприклад, «усі рішення про призначення суддів на посаду підписує Президент за рекомендацією Вищої Ради юстиції (щодо суддів Касаційного Суду) та Міністерство юстиції і Рада суддів (щодо інших суддів). Незмінюваність суддів у Франції забезпечується через неможливість переведення їх на іншу посаду чи підвищення без їх особистої на це згоди» [3, с. 202].

Одним з найбільш високих показників довіри громадськості до судової влади є у Нідерландах. Процедура відбору та призначення на посаду судді районного та апеляційного суду у Нідерландах визначена в законі та складається з низки етапів: подання заявки (генерується автоматично на сайті нідерландської Ради правосуддя); відбір кращих заявок Національною комісією з відбору суддів (НКВС); перевірка судимостей; аналітичний тест; перша співбесіда («під час такої співбесіди, яка проходить за закритими дверима, перевіряється мотивація кандидата, переконливість, ораторські навички та розуміння того, що значить бути суддею» [4, с. 50]); п'ятигодинне оцінювання (визначаються інтелектуальні здібності, соціальна поведінка, доброчесність, окреслюються напрямки, на які кандидат має звернути увагу у випадку призначення на посаду судді); фінальна співбесіда («три інтерв'ю тривалістю 45 хвилин, кожне інтерв'ю проводиться двома членами НКВС. Мета всіх інтерв'ю – скласти уявлення про особисті якості кандидата, наприклад, вміння працювати в команді та уміння делегувати повноваження» [4, с. 51]); «процедура відбору до конкретного районного суду: співбесіда з відбірковою комісією цього суду; тут важливим є те, чи зможе кандидат «влитися» в колектив та співпрацювати із суддями, які вже працюють у цьому суді» [4, с. 51]. Як видно із зазначеного переліку, процедура відбору кандидатів на посаду районного судді у Нідерландах складається з 9 етапів, не проходження кожного з яких або відмова у такому проходженні має наслідком вибування кандидата з процедури відбору. Також слід відзначити той факт, що під час основних етапів відбору істотна увага приділяється оцінці соціально-психологічних, емоційних, комунікативних, ораторських навичок кандидата, його мотивації бути суддею та уявлення про те, що собою представляє робота судді взагалі (такі міркування викладаються із самого початку, при заповненні заявки). Основним органом, на якого покладаються функції з відбору та оцінки кандидатів на посаду судді у Нідерландах, є Національна комісія з відбору суддів, члени якої призначаються Радою суддів строком на три роки.

Що стосується вітчизняної моделі формування суддівського корпусу, слід зазначити, що «аналіз правових актів, які в тій чи іншій мірі регулюють питання добору на посаду судді в Україні дає можливість виокремити систему органів публічної влади, які безпосередньо дотичні до процедури добору на посаду судді: Вища кваліфікаційна комісія суддів України (далі – ВККСУ) (в тому числі Національна школа суддів у її складі), Вища рада правосуддя (далі – ВРП), Державна судова адміністрація, Президент України. Найбільш повно компетенція щодо добору на посаду судді визначена та реалізується як елемент адміністративно-правового статусу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України» [5, с. 242].

Сама процедура добору та призначення кандидатів на посаду судді регулюється Розділом IV Закону України «Про судоустрій та статус суддів» від 2 червня 2016 року (далі – Закон). Так, згідно ст.70 Закону, процедура добору кандидатів на посаду судді місцевого суду включає 8 етапів: «1) оголошення добору на посаду судді; 2) подання особами, які виявили намір стати суддею, заяви та документів для участі у доборі на посаду судді; 3) допуск до участі у доборі на посаду судді; 4) складання кваліфікаційного іспиту; 5) проведення спеціальної перевірки, передбаченої цим Законом; 6) проведення перевірки особистих морально-психологічних якостей кандидатів на посаду судді (у разі визначення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України такої необхідності); 7) затвердження рейтингу кандидатів на посаду судді; 8) зарахування кандидатів на посаду судді до резерву на зайняття вакантних посад суддів» [6, ст. 70]. Вимоги щодо проведення кожного з етапів деталізуються у наступних статтях Закону. Зокрема, ст.72 Закону містить перелік документів, які має подати кандидат на посаду судді. До цього переліку відносяться: заява, документ, що підтверджує особу, анкета, мотиваційний лист, документи, що підтверджують освіту та стаж професійної діяльності, декларація родинних зв'язків та декларація про майновий стан, згода на проведення спеціальної перевірки, документ, що підтверджує володіння державною мовою. Важливо відзначити, що п.13 ч.1 ст.72 містить формулювання «інші документи, що підтверджують відповідність особи вимогам, передбаченим статтею 69 цього Закону» [6, ст.72], тоді як ч.3 ст.72 Закону закріплює: «вимагати від особи, яка виявила намір стати суддею, подання документів, не передбачених цією статтею, забороняється» [6, ст.72]. На наш погляд, ці норми суперечать одна одній та не відповідають критерію правової визначеності, а відповідно можуть застосовуватись суб'єктивно.

Також слід зазначити, що проходження етапів, передбачених ст.70 Закону, не призводить до автоматичного призначення кандидата на посаду судді. Національне законодавство розділяє процедуру відбору та процедуру призначення кандидата на посаду судді як окремі самостійні стадії цього процесу. Процедура призначення кандидата, який пройшов відповідні етапи відбору, на посаду судді до конкретного суду ґрунтується на конкурсних засадах та регулюється Главою 3 Розділу IV Закону. Закон розділяє особливості проведення конкурсу на вакантні посади суддів місцевих, апеляційних, вищих спеціалізованих та Верховного судів. Якщо на вакантну посаду судді місцевого суду конкурс проводиться на основі рейтингу кандидатів, сформованого за результатами відбору, то у суди вищих інстанцій конкурс проводиться на основі рейтингу за результатами кваліфікаційного оцінювання з урахуванням особливостей, передбачених для окремих судів.

Згідно ст.79⁴ Закону, «конкурс на зайняття вакантної посади судді полягає у визначенні переможця – учасника конкурсу, який має найвищу позицію за рейтингом» [6, ст.79⁴]. Також у цій статті містяться положення щодо алгоритму визначення переможця конкурсу у випадку однакової кількості балів за рейтингом щодо кандидатів на вакантні посади судів різних інстанцій.

Згідно ст.79⁵ Закону, після визначення переможця конкурсу ВККСУ проводить із кандидатом співбесіду, після якої виносить «1) рішення про рекомендацію або про відмову в наданні рекомендації про призначення кандидата на посаду судді; 2) рішення про рекомендацію про переведення судді (якщо переможцем конкурсу на посаду судді місцевого суду став суддя)» [6, ст.79⁵]. Як вбачається зі змісту ч.2 ст.79⁵ Закону, ВККСУ «ухвалює вмотивоване рішення про відмову в наданні рекомендації про призначення кандидата на посаду судді у разі наявності обґрунтованого сумніву щодо його відповідності критеріям доброчесності чи професійної етики. У такому разі переможцем конкурсу визначається наступний у рейтингу кандидат» [6, ст.79⁵]. Зазначене положення викликає окремі запитання, оскільки незрозумілим є той факт, яким чином після численних процедур щодо дослідження суддівського досьє, проведення спеціальних перевірок, вивчення пакету документів може виникнути питання про невідповідність кандидата вимогам професійної етики та доброчесності.

Ще більш дискусійними вважаємо положення ст.79⁶ Закону, згідно яких: «Вища рада правосуддя відповідно до внесеної Вищою кваліфікаційною комісією суддів України рекомендації на своєму засіданні розглядає питання про: 1) призначення кандидата на посаду судді та **в разі ухвалення позитивного рішення** вносить подання Президентіві України про призначення судді на посаду; 2) переведення судді до іншого суду» [6, ст.79⁶]. Тобто, окрім дискреційного характеру повноважень ВККСУ щодо рекомендації про призначення кандидата на вакантну посаду судді, такий самий характер законодавством передбачений і щодо ВРП. Ч. 2 зазначеної статті закріплює: «Вища рада правосуддя **відмовляє** у внесенні Президентіві України подання про призначення судді на посаду виключно з таких підстав: 1) наявність обґрунтованого сумніву щодо відповідності кандидата критеріям доброчесності чи професійної етики або інших обставин, які можуть негативно вплинути на суспільну довіру до судової влади у зв'язку з таким призначенням; 2) порушення визначеного законом порядку призначення на посаду судді» [6, ст.79⁶].

Враховуючи і без того занадто громіздку, довготривалу та складну процедуру добору кандидатів на суддівські посади в Україні, вважаємо такі межі дискреції ВРП занадто широкими. Підтвердженням тому може слугувати і позиція Великої палати Верховного суду, викладена у Постанові від 18 квітня 2024 року, згідно якої: «Повноваження Комісії стосовно кваліфікаційного оцінювання кандидата на посаду судді є дискреційними та виключною компетенцією Комісії як уповноваженого органу, який на постійній основі діє в національній системі судоустрою» [7, п.7.16]. Також ВП ВС зазначає, що «оцінювання кандидатів відбувається з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за встановленими законом критеріями, до яких належать компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність. Рішення приймається **за внутрішнім переконанням членів Комісії**. Жоден суб'єкт, у тому числі й суд, не вправі втручатися у здійснення Комісією компетенції щодо оцінювання кандидатів на посаду судді в межах конкурсу на зайняття вакантних посад суддів» [7, п.7.17]. Також ВП ВС окремо підкреслює, що «повноваження членів Комісії оцінювати певні факти як такі, що узгоджуються чи ні з поняттям доброчесності, є виключними. Ніхто інший, окрім Комісії, не має повноважень оцінювати доброчесність кандидата на посаду судді» [7, п.7.18].

У світлі даної позиції погоджуємось з думкою експертів видання «Закон і бізнес», які зазначають: «виникає питання щодо можливості повторного з'ясування членами Вищої ради правосуддя джерел походження коштів на придбання рухомого або нерухомого майна кандидатами, яких ВККС рекомендувала призначити судьями, та відкладення рішення щодо внесення подань для збирання «додаткових матеріалів» [9].

Також окремі недоліки процедури конкурсного відбору та призначення кандидатів на посади суддів в Україні дослідники вбачають у відсутності чіткого категоріального апарату. Так, А. Шевченко вважає, що «поняття «конкурсний відбір» прирівнюються законодавцем до поняття «рейтинг», а процедура конкурсного відбору – до оцінки отриманих результатів за попередніми стадіями добору (проведення рейтингу). Не

окреслено конкретні категорії кандидатів, які можуть взяти участь у конкурсі на заміщення вакантної посади судді відповідно до конкретно визначених судів тощо. Також відсутність у законодавстві України належного понятійно-категоріального апарату слугує виникненню колізій у тлумаченні низки понять» [8, с. 187].

Висновки. Проведений порівняльний аналіз процедурних особливостей добору та призначення кандидатів на суддівські посади в Україні та в окремих зарубіжних країнах дає змогу дійти наступних висновків:

– адміністративно-правове регулювання, статус та обсяг повноважень органів публічної влади, дотичних до оцінювання, обрання та призначення кандидатів на суддівські посади може істотно відрізнитись у різних країнах, проте як правило, вони функціонують у вигляді спеціальних комісій, які діють або самостійно, або як допоміжні органи при відповідних радах правосуддя;

– критерії оцінювання включають як правило, рівень професійної підготовки, соціально-комунікативні навички, відповідність критеріям доброчесності та професійної етики;

– нормативні положення щодо добору та призначення на посаду судді в Україні мають занадто складний, громіздкий та формалізований характер, окремі етапи якого викликають сумніви та неоднозначне ставлення. Наприклад, право ВККСУ приймати рішення про відмову в рекомендації на призначення кандидата на посаду судді після співбесіди, якій передувала низка етапів щодо подання та дослідження документів про відповідність кандидата критеріям професійної етики, компетентності та доброчесності, а також проходження ним інших відбіркових процедур: складання кваліфікаційного іспиту, проходження спеціальної перевірки, проходження перевірки морально-психологічних якостей і т.д.;

– окремо слід зазначити про необхідність чіткого розмежування повноважень ВККСУ та ВРП щодо призначення кандидатів на суддівські посади в Україні, оскільки сучасний стан нормативного регулювання цього процесу має непрозорий, суб'єктивістський та дублюючий характер. Занадто широкі дискреційні повноваження щодо можливості винести рішення про рекомендацію кандидата на посаду судді, або ж про відмову від надання такої рекомендації, передбачених законом як стосовно ВККСУ, так і стосовно ВРП, не відповідає принципу правової визначеності та прогнозованості. Вважаємо, що із врахуванням достатньо складної, багатоаспектної та тривалої процедури добору кандидатів на посаду судді в Україні, етапи щодо конкурсного відбору та призначення мають бути більш формальними та автоматизованими.

Окреслені позиції свідчать про необхідність продовження наукових досліджень у галузі адміністративно-правового регулювання процедури добору та призначення кандидатів на суддівські посади в Україні. Аналізуючи зарубіжний досвід, можна пересвідчитись, що найбільш ефективним є підхід, за якого забезпечуються відповідність кандидатів вимогам професіоналізму, доброчесності та етичної поведінки, із одночасним уникненням занадто бюрократизованих та ускладнених етапів. Саме у такому напрямку має відбуватись подальше удосконалення національного законодавства України.

Література:

1. Серета М. Система добору на суддівські посади у Великобританії. Як можна використати британський досвід для України? *Веб-портал Центру політико-правових реформ*, 07.09.2016. URL: Системи добору на суддівські посади у Великобританії. Як можна використати британський досвід для України? (pravo.org.ua)

2. Федорчук А. Імплементация зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання правового статусу суддів. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 8. С. 110–118.

3. Логвиненко М. І. Добір суддів на посаду: український та міжнародно-правовий досвід. *The genesis of genius: науково-періодичне професійне видання*. Женева (Швейцарія): Міжнародний науково-практичний конгрес економістів та правників, 2014. С. 201–206.

4. Відбір та оцінювання суддів в Україні: Звіт групи експертів Георг Става, Вілма Ван Бентхем, Реда Молієне. Листопад, 2018. URL: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/media/Selection%20and%20Evaluation%20of%20Judges%20UA%20v25%20final%20edit%20Full%20Annex.p>

5. Пищида М. М. Адміністративно-правовий статус учасників процедури добору кандидатів на посаду судді в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2020. Випуск 62. С.240–244.

6. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення: 28.04.2024).

7. Постанова ВП ВС від 18 квітня 2024 року у справі № 9901/110/19. URL: Єдиний державний реєстр судових рішень (court.gov.ua) (дата звернення: 28.04.2024).

8. Нікто, крім ВККС, не має повноважень оцінювати доброчесність кандидата в судді. *Газета «Закон і бізнес»*, 10.05.2024. URL: Нікто, крім ВККС, не має повноважень оцінювати доброчесність кандидата в судді – ВП ВС (zib.com.ua)

9. Шевченко А. Адміністративно-правове регулювання конкурсного відбору суддів України. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 10. С. 183–188.

References:

1. Sereda, M. (2016). Systema doboru na suddivski posady u Velykobrytanii. Yak mozhna vykorystaty brytanskyi dosvid dlia Ukrainy? [The system of selection for judicial positions in Great Britain. How can the British experience be used for Ukraine?]. *Centre of Policy and Legal Reform*, September 7. Retrieved from: Системи добору на суддівські посади у Великобританії. Як можна використати британський досвід для України? (pravo.org.ua) [in Ukrainian].
2. Fedorchuk, A. (2019). Implementatsiia zarubizhnoho dosvidu administratyvno-pravovoho rehuliuвання pravovoho statusu suddiv [Implementation of foreign experience in administrative and legal regulation of the legal status of judges]. *Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo*. № 8. P. 110–118 [in Ukrainian].
3. Lohvynenko, M.I. (2014). Dobir suddiv na posadu: ukraïnskyi ta mizhnarodno-pravovyi dosvid [Selection of judges for office: Ukrainian and international legal experience]. *The genesis of genius: naukovy-periodychnye profesiine vydannia*. Zheneva (Shveitsariia): Mizhnarodnyi naukovy-praktychnyi konhres ekonomistiv ta pravnyk. P. 201–206 [in Ukrainian].
4. Vidbir ta otsiniuvannya suddiv v Ukraini: Zvit hrupy ekspertiv Heorh Stava, Vilma Van Bentkhem, Reda Moliene (2018). [Selection and evaluation of judges in Ukraine: Report of the group of experts Georg Stava, Vilma Van Bentham, Reda Moliene]. November. Retrieved from: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/media/Selection%20and%20Evaluation%20of%20Judges%20UA%20v25%20final%20edit%20Full%20Annex.p> [in Ukrainian].
5. Pyshchyda, M.M. (2020). Administratyvno-pravovyi status uchasykiv protsedury doboru kandydativ na posadu suddi v Ukraini [Administrative and legal status of the participants in the selection procedure of candidates for the position of judge in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii PRAVO*. Issue 62. P. 240–244 [in Ukrainian].
6. Verkhovna Rada of Ukraine (2016, Yuni 2). Zakon Ukrainy «Pro sudoustrii ta status suddiv» [About the judiciary and the status of judges]. Retrieved from: Про судоустрій і статус су... | від 02.06.2016 № 1402-VIII (rada.gov.ua) [Accessed 28 April 2024].
7. Grand Chamber of the Supreme Court Resolution 2024 April 18, case No. 9901/110/19 [online]. Retrieved from: Єдиний державний реєстр судових рішень (court.gov.ua) (accessed 28 April 2024).
8. Nikhto, krim VKKS, ne maie povnovazhen otsiniuvaty dobrochesnist kandydata v suddi [No one, except the Supreme Court of Appeals, has the authority to assess the integrity of a candidate for a judgeship] (2024). *Hazeta «Zakon i biznes»*, May 10. [online]. Retrieved from: Ніхто, крім ВККС, не має повноважень оцінювати добросовісність кандидата в судді — ВП ВС (zib.com.ua) [in Ukrainian].
9. Shevchenko, A. (2020). Administratyvno-pravove rehuliuвання konkursnoho vidboru suddiv Ukrainy [Administrative and legal regulation of competitive selection of judges of Ukraine]. *Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo*, № 10. P. 183–188 [in Ukrainian].